

Undersökning av plötsliga dödsfall inträffade 1998-2009 under idrottsutövning

Syftet med undersökningen är att kartlägga förekomsten av plötsliga dödsfall under organiserad idrottsutövning i Sverige. Folksamns databas över anmälda dödsfall på de försäkringar som Folksam avtalat med olika idrottsförbund har använts.

Avgränsning

Materialet omfattar de dödsfall, som är anmälda till Folksam på försäkringsavtal tecknade med idrottsförbund eller idrottsförening som inträffat mellan 1998-01-01 och 2009-12-31, och anmäls till Folksam före 2009-12-31.

Definition

De dödsfall som är med i materialet har inträffat under eller i direkt anslutning till en idrottsutövning. I något enstaka fall har tiden mellan symtomdebuten och dödsfallet varit längre än 24 timmar, men det finns ändå ett klart samband mellan ansträngningen och dödsfallet.

Bortfall

Bortfallet kan indelas i några huvudgrupper:

- Dödsfall som inte anmäls till försäkringen
- Dödsfall som anmäls men inte blivit färdigreglerade innan 2009-12-31
- Dödsfall inom Korpiddrott inträffade efter 2000-12-31, eftersom Korpens försäkring övergått till annan försäkringsgivare
- Dödsfall inom idrotter som inte har försäkringsavtal med Folksam

Bortfallet på grund av oanmälda eller sådana som inte är färdigreglerade bedöms som litet med tanke på att dödsfall är en så allvarlig och uppmärksam händelse att försäkringen används. Likaså kräver hanteringen kring dödsfallet enkel administration på försäkringsbolaget vilket gör att de är färdigreglerade snabbt in på det att anmälan inkommit. Bortfallet från Korpiddrott kan ha betydelse på antalet anmälda dödsfall i jämförelse med antal inträffade dödsfall.

Resultat

Antalet försäkringsanmälda plötsliga dödsfall under perioden är 68 st.

Dessa fördelar sig på inträffande år enligt följande:

Dödsfallet inträffade	Antal
1998	11
1999	6
2000	8
2001	5
2002	4
2003	6
2004	7
2005	7
2006	4
2007	4
2008	2
2009	4
Totalt	68

Åldersfördelningen är enligt följande:

Ålder	Antal
14 år eller yngre	5
15-19 år	9
20-24 år	3
25-29 år	2
30-34 år	6
35-39 år	4
40-44 år	8
45-49 år	0
50-54 år	4
55-59 år	6
60-64 år	14
65 år eller äldre	7
Totalt	68

De 68 dödsfallen fördelar sig mellan män och kvinnor enligt följande:

Kön	Antal
kvinnor	2
män	66
Totalt	68

Dödsfallen, oavsett ålder på den avlidne, fördelar sig per idrotter enligt följande:

Idrott	Antal	Kommentar
Fotboll	14	13 st i Fotbollförbundets verksamhet och 1 st i Korpens verksamhet
Skidor	14	13 st längdåkning och 1 st utförsåkning
Cykel	4	
Boule	3	Samtliga 3 st på herrar som var 65 år eller äldre
Rinkbandy	2	Båda inom Korpens verksamhet
Löpning	4	1 st handbollsspelare som löptränat, 2 st skidåkare som löptränat samt en tävlingsdeltagare i löpning.
Ishockey	6	1 st av dessa 6 har skett under resa på väg till match
Innebandy	3	2 st av dessa under Innebandyförbundets verksamhet och 1 st i träning i en Golfklubbs regi.
Golf	3	
Bordtennis	1	
Squash	1	
Enduro (Motorcykel)	1	
Orientering	2	
Kanot	1	
Inline	1	
Handboll	1	
Gymnastik	2	
Friidrott	2	
Bågskytte	1	
Handikappidrott	2	En st under innebandy och en vid Curling på matta inomhus
Totalt	68	

Dödsfallen på idrottare 35 år eller yngre fördelar sig enligt följande:

Idrott	Antal	Kommentar
Fotboll	11	
Rinkbandy	1	
Ishockey	5	1 st av dessa 5 har skett under resa på väg till match
Innebandy	3	1 st i Innebandyförbundets verksamhet, 1 st i Handikappidrottsförbundets verksamhet samt 1 st i en golfklubbs regi.
Squash	1	
Friidrott	2	
Längdskidåkning	1	
Cykel	1	
Totalt	25	

Sammanfattning och jämförelse med åren 1986-1990

- 68 plötsliga dödsfall under 12 år ska jämföras med 48 st dödsfall enligt likartad definition under 5 årsperioden 1986-1990 (Folksams rapport Idrottsskador 86-90). Antalet till Folksam försäkringsanmälda plötsliga dödsfall har alltså minskat ”över tiden”. Detta trots att Folksams uppfattning är att det både är fler som idrottar och framförallt att varje aktiv lägger mer tid på idrott idag. Risktiden (tiden man exponeras/ är aktiv) är generellt större på senare år än tidigare.
- Denna studie har till skillnad mot Folksams rapport Idrottsskador 1986-1990 inte gått djupare in i dödsorsaken. I de fall där dödsorsaken framgår tydligt av handlingar i samband med skadeanmälan är det dock hög representation av kranskärslssjukdomar, andra hjärtsjukdomar som t ex hjärtmuskelinflammation eller hjärnsjukdom som t ex blodproppsbildning.
- En forskargrupp i Umeå gjorde 2005 en djupare studie på Folksams material och fann att de tre vanligaste orsakerna till idrottsrelaterade plötsliga dödsfall hos unga upp till 35 år är hjärtmuskelförtjockning (hypertrofisk kardiomyopati, HCM), hjärtmuskelinflammation (myokardit) samt fett- och bindvävsavlagring i höger kammare (arytmogen högerkammarkardiomyopati, ARVC).
- Det är män/pojkar som drabbas i 66 av 68 fall. Så gott som alla av de drabbade idrottare på lägre divisionsnivå inom lagidrotterna eller på motionsnivå inom de individuella sporterna. Barn- och ungdomsidrotten är representerad i 15 av dödsfallen.

Stockholm
2010-01-15

Folksam
Affär Idrott

Lars-Inge Svensson